

**Τοπική Βιώσιμη ανάπτυξη και Κοινωνικά Κινήματα
σε μια έντονα παγκοσμιοποιημένη οικονομία και σε
ασταθή οικονομική συγκυρία δεν είναι αντίφαση;**

**Όταν μάλιστα η κυρίαρχη δύναμη της
παγκοσμιοποίησης είναι ο νεοφιλελευθερισμός;**

**Ποιες οι δυνατότητες/ευκαιρίες/δυσκολίες
«αυτονομίας» του «τοπικού» και πως πρέπει να
προσεγγίσουμε τη «βιωσιμότητα»;**

**Πως μπορούμε σε συνθήκες αβεβαιότητας όπως
αυτή που βιώνουμε σήμερα να υλοποιήσουμε
σχέδια τοπικής βιώσιμης ανάπτυξης;**

**Τελικά, τι είναι το «τοπικό» και πως αντιμετωπίζετε
από την σκοπιά της «ανάπτυξης»;**

Ο κοινωνιολόγος Dieter Lärple προτείνει τέσσερα συγκροτητικά στοιχεία για το τοπικό:

- 1. Το υλικό-φυσικό υπόστρωμα των τοπικών κοινωνικών σχέσεων παραγωγής/διανομής**
- 2. Τις τοπικές κοινωνικές δομές δράσης και τις κοινωνικές πρακτικές**
- 3. Το σύστημα κανονιστικών δομών (τυπικοί και άτυποι θεσμοί, νόρμες συμπεριφοράς)**
- 4. Ένα τοπικό σύστημα συμβόλων, σημείων, αναπαραστάσεων που συνδέονται με τα παραπάνω μέσω πολιτισμικών παραδόσεων**

Ο χρόνος και οι χωρο-κοινωνικές αλλαγές διαπερνούν και τα τέσσερα στοιχεία

Πως ορίζουμε το «Τοπικό»;

Τα πράγματα μπλέκονται γιατί έχουμε τρεις έννοιες του «Τόπου»-«Τοπικού» που υφίστανται συγχρόνως:

(α) *Τόπος ως εντοπισμός ενός ειδικού σημείου/πολυγώνου στην επιφάνεια της γης*

(β) *Τόπος ως συναίσθημα, μια υποκειμενική αίσθηση που έχουν τα κοινωνικά υποκείμενα για το ρόλο του τόπου στη προσωπική και συλλογική ταυτότητα*

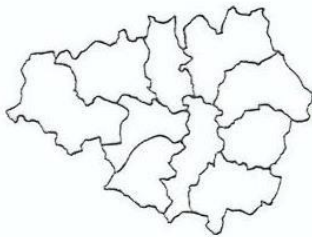
(γ) *Τόπος ως θέατρο και κλίμακα γεγονότων της καθημερινής ζωής*

Οι τρεις έννοιες μας επιτρέπουν να καταλάβουμε συγχρόνως τη διαφορετικότητα και τη συσχέτιση-ομοιότητα μεταξύ τόπων.

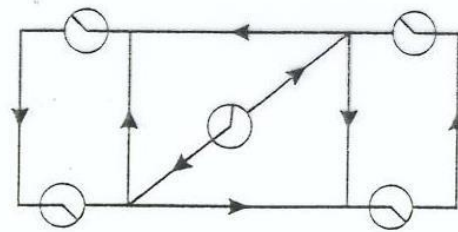
Οι τόποι/περιφέρειες δεν είναι περικλειστοί και στεγανοί. Είναι ανοικτοί και πορώδεις. Επιτρέπουν την κυκλοφορία και ανταλλαγή πληθυσμών, κεφαλαίων, πολιτισμικών παραδόσεων

Μια προοδευτική προσέγγιση/αντίληψη του Τόπου, όπως υποστηρίζει η γεωγράφος Doreen Massey, είναι εκείνη που τον βλέπει ανοικτό, με συγκρότηση από έναν αστερισμό κοινωνικών και χωρικών σχέσεων, με πολλαπλές πολιτισμικές ταυτότητες, με μια μοναδικότητα όχι σταθερή, αλλά διαπραγματεύσιμη κάθε στιγμή. Οι τόποι δεν είναι στατικοί, αλλάζουν συνεχώς και συγκροτούνται πάντα σε σχέση με άλλους τόπους, έχουν μια σχετική μόνο αυτονομία.

ΤΟΠΟΙ ΩΣ ΜΩΣΑΪΚΟ

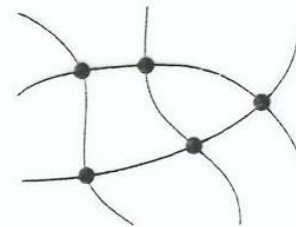

ΤΟΠΟΙ ΩΣ ΣΗΜΕΙΑ-ΔΙΑΚΟΠΤΕΣ

—○— Switching point

ΤΟΠΟΙ ΩΣ ΚΟΜΒΟΙ ΔΙΚΤΥΩΝ

Επειδή λοιπόν πιστεύουμε σε μια «εναλλακτική εφικτότητα» στο μάθημα θα δώσουμε μια τριπλή έμφαση λαμβάνοντας υπόψη τη συγκυρία:

1. Σε κάθε πρόβλημα τοπικής ανάπτυξης απαιτείται η κατανόηση του ευρύτερου (εθνικού, Ευρωπαϊκού, παγκόσμιου) και του συγκεκριμένου τοπικού πλαισίου που το ορίζει καθώς και από ποιους/ες και πως ορίζονται αυτά τα πλαίσια.
2. Σε κάθε πρόβλημα τοπικής ανάπτυξης απαιτείται μια κατανόηση των ευκαιριών/δυσκολιών, των δυνατοτήτων παρέμβασης και κατοχύρωση δημοκρατικών-συμμετοχικών διαδικασιών στη λήψη των αποφάσεων.
3. Επειδή όλες οι τοπικές παρεμβάσεις δεν συμβάλλουν ή δεν αποτελούν τοπική ανάπτυξη, απαιτείται ένας συνεχής έλεγχος προτεραιοτήτων, ειδικά για τις επενδύσεις.

Πλοίο λαϊκής τοπικής πρωτοβουλίας στη Σκύρο

Από το 1980 δημιουργείται ναυτική εταιρεία στη Σκύρο με τον Ν 959/79 με ονομαστικές μετοχές, δήμος 27%, περιφέρεια 6% χωρίς άμεση κρατική επιχορήγηση. Είναι το τρίτο πλοίο της εταιρείας, το «Αχιλλέας» που αγοράστηκε και μετασκευάστηκε στο Πέραμα το 2005.

Καθημερινά δρομολόγια και τον χειμώνα, έχει επιδότηση για 4 δρομολόγια/εβδ., 10 μήνες, δεν έχει χρέη, πληρώνει κανονικά τους εργαζόμενους, κάνει έκτακτα δρομολόγια αν χρειαστεί και έχει συνολικά αναβαθμίσει τη Σκύρο.

Κρόκος Κοζάνης, το πολύτιμο «σαφράν»

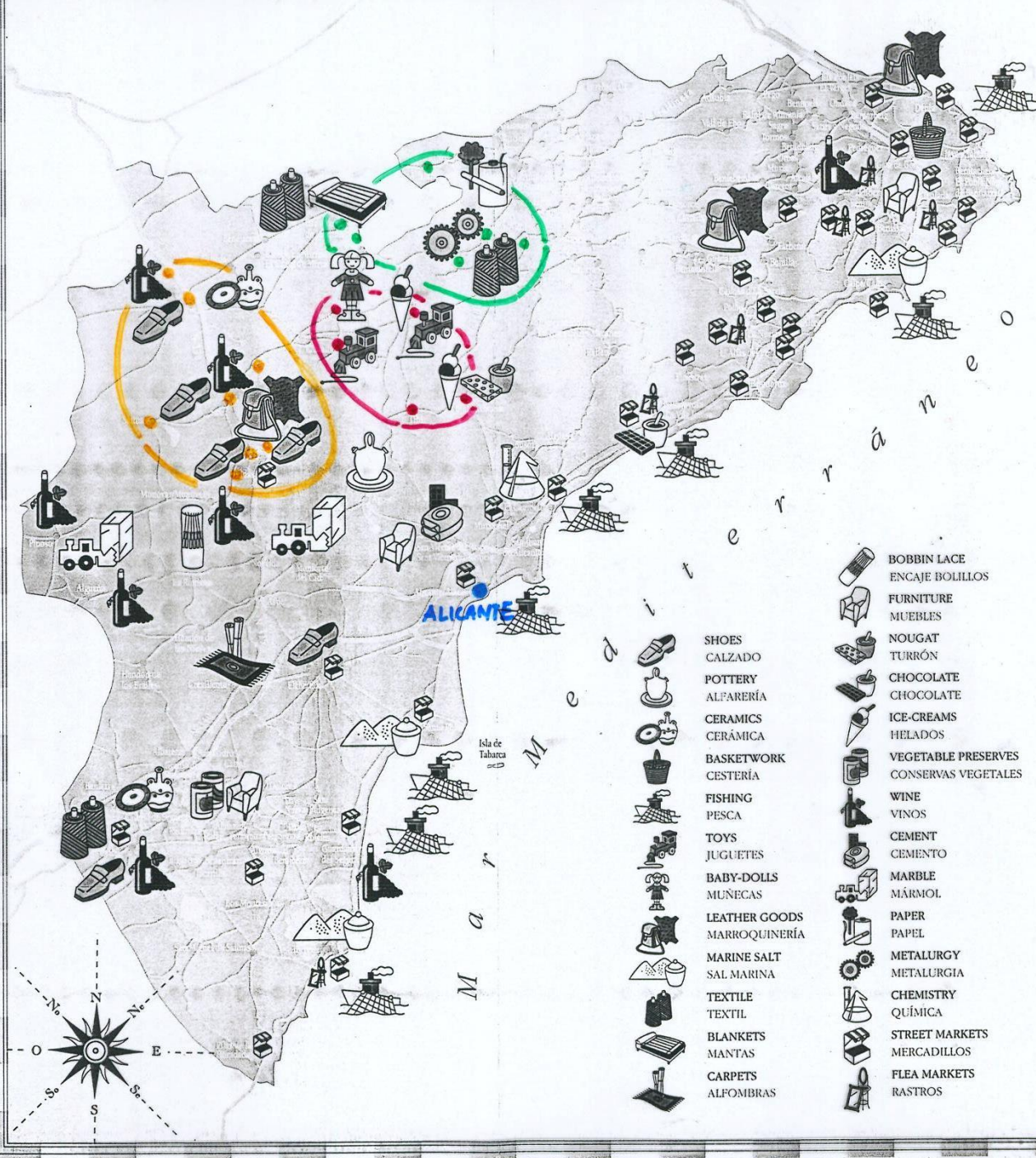
Μια από τις καλύτερες ποιότητες παγκοσμίως, ένα μοναδικό προϊόν μόνο σε 4 χωριά της Κοζάνης με μεγάλη αξία. Ο συνεταιρισμός είναι τρίτος στη παγκόσμια παραγωγή με 12 τόνους και εξαγωγές σε όλο τον κόσμο.

Από το 2007 διεθνής πιστοποίηση βιολογικής παραγωγής, συνεργασία με Κορρές ΑΕ (με 48% του κεφαλαίου) στην Capital Connect, ανάπτυξη νέων προϊόντων, νέες συσκευασίες.

7.000 στρεμ., 1.300 οικογένειες-μέλη, 5.000 απασχόληση

Silicon Valley

Η περιφέρεια Murcia, Νότια Ισπανία, είναι γνωστή για ένα πυκνό δίκτυο ΜμΕ με ειδίκευση σε καταναλωτικά προϊόντα, παπούτσια, έπιπλα, παιχνίδια, τρόφιμα, νηματοουργία. Το πυκνό δίκτυο ΜμΕ συμβάλλει στη τοπική ανάπτυξη

Ο ρόλος των κοινωνικών κινημάτων, τα «κοινά αγαθά» και η χωρο-κοινωνική δικαιοσύνη

1. Μας ενδιαφέρουν κινήματα πολιτών που αναφέρονται σε θέματα τοπικής ανάπτυξης και έχουν αναφορά σε συγκεκριμένους χώρους, προβλήματα ή διαδικασίες. Αλλά και τοπικά κινήματα που αναφέρονται στο συμβολικό χαρακτήρα και στη συλλογική μνήμη ενός τόπου.
2. Οι μορφές, η διάρκεια, η ένταση, οι πρακτικές και η θεσμική οργάνωση των κινημάτων
3. Η σχέση κοινωνικών κινημάτων και τοπικής/κεντρικής δ/σης και η σχέση «επίσημου» προγραμματισμού με κινητοποιήσεις.
4. Τα κινήματα δεν είναι πάντα «προοδευτικά», π.χ. NIMBY. Δεν κινητοποιούνται πάντα αυτοί/ες που έχουν το πρόβλημα.

Halkidiki gold mines: current woods destruction, a very small part of 31.000 hectares of mining installations (open pits, roads, industrial buildings, waste deposits etc)

“Stop gold mining” movement in Halkidiki, northern Greece, against Extractivism. Tear Gas in the woods, mass protest in Ierissos and Thessaloniki.

Κάποια ερωτήματα για συζήτηση:

- 1. Τι είδους «δικαιώματα» επικαλούνται οι κάτοικοι περιοχών ως προς τον «τόπο τους»; πως ορίζεται ο «ντόπιος»;**
- 2. Ποιες οι συγκρουόμενες απόψεις για τον «τόπο» και την «ανάπτυξη του» από κατοίκους, τις εταιρίες, την ΤΑ και το κράτος;**
- 3. Ποια η σχέση της κοινωνίας με το περιβάλλον και τα φυσικά διαθέσιμα; Τι σημαίνει προστατευμένη περιοχή;**
- 4. Οι συγκρουόμενες απόψεις/προτεραιότητες για τον χωρικό προγραμματισμό και σχεδιασμό**

Τελικά: πως και από ποιους ορίζεται ένα τοπικό/περιφερειακό πρόβλημα;